

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ دی ماه ۱۴۰۳

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزندهجانی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، مهرداد مهربان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتري، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، محمد مشهدیان، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی فر	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، فاطمه عبدالوند، عادلہ علیرضایی‌مقدم، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمدمهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، عرفان دهدشنبیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، محمد کرمی‌نیا، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، آروین حسینی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، حسین سهرابی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، مهشید رستمی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

۱- گزینه «۲»

(علی قهرمانزاده)

سن حسین: y سن علی: x

$$x + y = 48$$

در ۱۸ سال قبل داریم:

$$\begin{aligned} x - 18 &= 4(y - 18) + 2 \\ y - 18 &= 4(x - 18) + 2 \\ \Rightarrow x - 18 &= 4y - 72 + 2 \Rightarrow x - 4y = -52 \\ \begin{cases} x + y = 48 \\ x - 4y = -52 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} -x - y = -48 \\ x - 4y = -52 \end{cases} \\ &\Rightarrow -5y = -100 \Rightarrow y = 20 \end{aligned}$$

$$y = 20 \Rightarrow x = 28$$

علی ۸ سال بزرگتر است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

۲- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

اگر تعداد گره‌ها در هر روز از هفته اول را x بگیریم، در کل هفته $7x$ گره زده است. بنابراین:

$$\begin{aligned} x &\rightarrow 7x \text{ هفته اول} \\ 2x &\rightarrow 14x \text{ هفته دوم} \\ 4x &\rightarrow 28x \text{ هفته سوم} \\ 8x &\rightarrow 56x \text{ هفته چهارم} \end{aligned} \Rightarrow 7x + 14x + 28x + 56x = 105x$$

$$105x = 78750$$

$$x = \frac{78750}{105} = 750 \Rightarrow 2x = 2(750) = 1500 \Rightarrow \text{هر روز از هفته دوم } 1500 \text{ گره}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷)

۳- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

در معادله داده شده به شرط آن که سمت راست تساوی برابر صفر باشد، معادله یک ریشه مضاعف دارد، بنابراین:

$$\begin{aligned} k^2 + 2k - 8 &= 0 \Rightarrow (k + 4)(k - 2) = 0 \\ \Rightarrow \begin{cases} k + 4 = 0 \Rightarrow k = -4 \\ k - 2 = 0 \Rightarrow k = 2 \end{cases} \end{aligned}$$

با توجه به مقادیر k دو حالت داریم:

حالت اول) مقدار $k = 2$ باشد: مقدار $k = 2$ را در معادله جایگذاری می‌کنیم و ریشه مضاعف را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} (3x - k)^2 &= k^2 + 2k - 8 \xrightarrow{k=2} (3x - 2)^2 = (2)^2 + 2(2) - 8 \\ \Rightarrow (3x - 2)^2 &= 0 \Rightarrow 3x - 2 = 0 \\ \Rightarrow 3x &= 2 \Rightarrow x = \frac{2}{3} \end{aligned}$$

مقدار ریشه مضاعف $x = \frac{2}{3}$ و مقدار $k = 2$ است. بنابراین:

$$x + k = \frac{2}{3} + 2 = \frac{2+6}{3} = \frac{8}{3}$$

حالت دوم) مقدار $k = -4$ باشد: مقدار $k = -4$ را در معادله جایگذاری می‌کنیم و ریشه مضاعف را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} (3x - k)^2 &= k^2 + 2k - 8 \xrightarrow{k=-4} (3x + 4)^2 \\ &= (-4)^2 + 2(-4) - 8 \\ \Rightarrow (3x + 4)^2 &= 0 \Rightarrow 3x + 4 = 0 \\ 3x &= -4 \Rightarrow x = -\frac{4}{3} \end{aligned}$$

مقدار ریشه مضاعف $x = -\frac{4}{3}$ و مقدار $k = -4$ است، بنابراین:

$$x + k = \frac{-4}{3} - 4 = \frac{-4-12}{3} = \frac{-16}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۲)

۴- گزینه «۲»

(مهمر نظامی)

اگر ریشه‌ها را α و β در نظر بگیریم، طبق فرض سؤال می‌توان گفت:

$$\beta = \alpha^2 + 4$$

حالا از فرمول مجموع ریشه‌ها استفاده می‌کنیم:

$$\alpha + \beta = \frac{-b}{a} \Rightarrow \alpha + \beta = \frac{-(-6)}{1} = 6$$

$$\beta = \alpha^2 + 4 \xrightarrow{\alpha + \beta = 6} \alpha^2 + \alpha + 4 = 6$$

$$\Rightarrow \alpha^2 + \alpha - 2 = 0 \Rightarrow (\alpha - 1)(\alpha + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 1 \\ \alpha = -2 \end{cases}$$

با توجه به اینکه برای α دو مقدار به دست آمده، باید به‌ازای هر دو مقدار ریشه‌ها را به دست آوریم و سپس با استفاده از فرمول حاصل ضرب ریشه‌ها، مقادیر m را به دست آوریم:

$$\begin{aligned} \text{اگر } \alpha = 1: & \begin{cases} \alpha = 1 \\ \beta = (1)^2 + 4 = 5 \end{cases} \Rightarrow \alpha\beta = \frac{c}{a} = \frac{m-1}{1} \xrightarrow{\alpha=1, \beta=5} 5 = m-1 \Rightarrow m = 6 \end{aligned}$$

$$\text{اگر } \alpha = -2: \begin{cases} \alpha = -2 \\ \beta = (-2)^2 + 4 = 8 \end{cases} \Rightarrow \alpha\beta = \frac{m-1}{1} \xrightarrow{\alpha=-2, \beta=8} -16 = m-1 \Rightarrow m = -15$$

مجموع مقادیر m برابر است با: $6 + (-15) = -9$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۵- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

جواب معادله در خود معادله صدق می کند:

$$t = -2 \Rightarrow \frac{2-5(-2)}{2-2(-2)} = \frac{3(-2)^2 + k}{((-2)^2 + 1)^2 - 69}$$

$$\Rightarrow \frac{2+10}{2+4} = \frac{12+k}{25-69} \Rightarrow \frac{12}{6} = \frac{12+k}{-44}$$

$$\Rightarrow 2 = \frac{12+k}{-44} \Rightarrow -88 = 12+k \Rightarrow -88-12=k$$

$$\Rightarrow -100=k$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۶- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

$$\frac{3}{(x-1)(x+1)} = \frac{1(x-1)}{(x+1)(x-1)} + \frac{x(x+1)}{(x-1)(x+1)}$$

$$3 = x-1+x^2+x \Rightarrow x^2+2x-4=0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 4 - 4(1)(-4) = 20$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-b+\sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2+\sqrt{20}}{2} \\ x_2 = \frac{-b-\sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2-\sqrt{20}}{2} \end{cases}$$

$$\sqrt{20} = \sqrt{4 \times 5} = 2\sqrt{5}$$

$$x_1 = -1 + \sqrt{5}$$

$$x_2 = \frac{-2-2\sqrt{5}}{2} = \frac{2(-1-\sqrt{5})}{2} = -1-\sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۷- گزینه «۲»

(میثم فشنوری)

$$\begin{cases} a+2b=7 \\ 2a-b=4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+2b=7 \\ 4a-2b=8 \end{cases} \Rightarrow \Delta a = 15 \Rightarrow a=3$$

$$\Rightarrow 3+2b=7 \Rightarrow b=2$$

$$\Rightarrow f = \{(3, c+4), (3, 7), (5, 4), (c, d+2), (3, 7), (5, 4)\}$$

$$c+4=7 \Rightarrow c=3 \Rightarrow (c, d+2) = (3, d+2)$$

$$\Rightarrow d+2=7 \Rightarrow d=5$$

$$\Rightarrow \frac{3^2-2^2}{3+5} = \frac{5}{8}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۸- گزینه «۴»

(امیر محمودیان)

طبق تعریف تابع در زوج مرتب، اگر ۲ مؤلفه اول یکسان باشند، باید مؤلفه‌های دوم آن‌ها برابر باشند:

$$\begin{cases} 3a+b=2b+7 \\ a+b=-1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3a-b=7 \\ a+b=-1 \end{cases} \xrightarrow{+} 4a=6 \Rightarrow a=\frac{3}{2}$$

$$a+b=-1 \Rightarrow \frac{3}{2}+b=-1 \Rightarrow b=-\frac{5}{2}$$

با جایگذاری a و b در تابع R داریم:

$$R = \{(\frac{3}{2}, -1), (-6, 2), (6, 2)\}$$

پس از حذف زوج‌های مرتب تکراری، آنگاه:

$$R = \{(\frac{3}{2}, -1), (6, 2), (-6, 2)\}$$

با توجه به نمودار پیکانی: $d+e=0$ و $f=\frac{9}{2}$ و $g=-1$

$$\Rightarrow a+b+f+g+d+e = \frac{3}{2} + \frac{5}{2} + \frac{9}{2} + \frac{2}{2} + 0 = \frac{5}{2}$$

در نتیجه:

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۹- گزینه «۴»

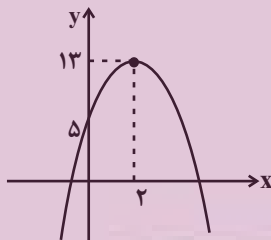
(محمدابراهیم توزنده‌بانی)

$$f(x) = ax + b \Rightarrow \begin{cases} f(4) = 0 \\ f(0) = 8 \Rightarrow b = 8 \end{cases}$$

$$f(4) = 0 \Rightarrow 4a + 8 = 0 \Rightarrow a = -2 \Rightarrow f(x) = -2x + 8$$

$$y = -2x^2 + 8x + 5 \Rightarrow \begin{cases} x_s = \frac{-8}{2(-2)} = 2 \\ y_s = -2(2)^2 + 8(2) + 5 = 13 \end{cases}$$

محلی برخورد با محور y ها $f(0) = 5$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۲)

۱۰- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

شیب خط گذرنده از هر دو نقطه یکسان است.

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

$$m = \frac{2a - a}{4 - 2} = \frac{a}{2}$$

$$\frac{a}{2} = \frac{20 - 2a}{2} \Rightarrow a^2 + 3a - 4a = 40 - 4a \Rightarrow a^2 + 3a - 40 = 0$$

$$\Rightarrow (a+8)(a-5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -8 \text{ (غلقق } -8 \notin \mathbb{N}) \\ a = 5 \end{cases}$$

بنابراین نقاط به صورت $(2, 5), (4, 10), (8, 20)$ هستند.

$$m = \frac{10 - 5}{4 - 2} = \frac{5}{2} = 2/5 \Rightarrow f(x) = 2/5x + b$$

$$\xrightarrow{(2, 5)} 5 = 2 + b \Rightarrow b = 3$$

$$\xrightarrow{a=5} f(5) = 12/5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۱- گزینه «۲»

(رضا قانباتی)

$$f(x) = mx + h \text{ تابع خطی}$$

$$f(4) - f(1) = 12 \Rightarrow m = \frac{12}{4-1} = \frac{12}{3} = 4$$

$$f(7) = 6 - f(3)$$

$$7m + h = 6 - (3m + h) \xrightarrow{m=4} 28 + h = 6 - (12 + h)$$

$$28 + h = 6 - 12 - h$$

$$2h = -34 \Rightarrow h = -17$$

$$\Rightarrow f(x) = 4x - 17$$

$$\Rightarrow f\left(\frac{1}{4}\right) = 4\left(\frac{1}{4}\right) - 17 = 1 - 17 = -16$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۸)

۱۲- گزینه «۱»

(محمدرضا بفرایی)

ابتدا تابع درجه دوم f را ساده‌تر می‌کنیم و به صورت استاندارد می‌نویسیم:

$$f(x) = x^2 - x - 3x^2 + 1 = -2x^2 - x + 1$$

$$x_s = \frac{-1}{2(-2)} = -\frac{1}{4}$$

$$y_s = -2\left(-\frac{1}{4}\right)^2 - \left(-\frac{1}{4}\right) + 1 = \frac{-2}{16} + \frac{1}{4} + 1$$

$$\Rightarrow y_s = \frac{-1+2+8}{8} = \frac{9}{8}$$
 بیش‌ترین مقدار تابع $\frac{9}{8}$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

۱۳- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

$$f(0) - g(0) = 1 \Rightarrow c - (2) = 1 \Rightarrow c = 3$$

$$\text{طول رأس} = \frac{-b}{2a} = \frac{-b}{-2} = \frac{b}{2}$$

$$\text{عرض رأس} = \frac{b^2}{4} + 3$$

$$g\left(\frac{b}{2}\right) = f\left(\frac{b}{2}\right) \Rightarrow \text{چون } g \text{ از رأس سهمی عبور کرده}$$

$$\Rightarrow 2\left(\frac{b}{2}\right) + 2 = \frac{b^2}{4} + 3$$

$$\Rightarrow b^2 - 4b + 4 = 0 \Rightarrow (b-2)^2 = 0 \Rightarrow b = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰)

۱۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

نمودار از مبدأ مختصات می‌گذرد، پس $f(0) = 0$ است.

$$f(x) = |x-a| - 4 \xrightarrow{f(0)=0} |0-a| - 4 = 0 \Rightarrow |a| - 4 = 0$$

$$\Rightarrow |a| = 4 \Rightarrow a = \pm 4$$

با توجه به نمودار، طول رأس منفی است. از طرفی طول رأس، ریشه داخل قدرمطلق است، پس طول رأس از معادله $x-a=0$ ، برابر با $x=a$ است که منفی است، پس $a=-4$ قابل قبول است. بنابراین داریم:

$$f(x) = |x - (-4)| - 4 = |x+4| - 4$$

با توجه نمودار $f(b) = 0$ است، پس داریم:

$$|b+4| - 4 = 0 \Rightarrow |b+4| = 4 \Rightarrow \begin{cases} b+4 = 4 \Rightarrow b = 0 \\ b+4 = -4 \Rightarrow b = -8 \end{cases}$$

با توجه نمودار b منفی است، بنابراین $b = -8$ و داریم:

$$f(2a+b) = f(2(-4)-8) = f(-16)$$

$$= |-16+4| - 4 = 12 - 4 = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۵- گزینه «۳»

(محمدرضا بفرایی)

$$\xrightarrow{\text{ثابت } f} f(x) = k$$

$$\xrightarrow{\text{همانی } g} g(x) = x \Rightarrow g(2) = 2$$

$$\xrightarrow{\text{رابطه داده شده}} k \times k = 2 \Rightarrow k^2 = 2 \Rightarrow \begin{cases} k = \sqrt{2} \\ k = -\sqrt{2} \end{cases}$$
 غ ق ک

چون دو تابع f و g در ناحیه سوم یکدیگر را قطع می‌کنند پس $k = -\sqrt{2}$ قابل قبول است.

$$\frac{(f(5))^2 + g(8)}{f(3) \times f(6)} = \frac{(-\sqrt{2})^2 + 8}{(-\sqrt{2})(-\sqrt{2})} = \frac{10}{2} = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۲)

۱۶- گزینه «۲»

(مهرادر مهریان)

دامنه تابع $f+g$ را به دست می‌آوریم:

$$D_f = \{2, 3\}$$

$$D_g = R$$

$$\Rightarrow D_{f+g} = D_f \cap D_g \Rightarrow \{2, 3\}$$

پس مقدار $f+g$ را در نقاط ۲ و ۳ محاسبه می‌کنیم.

$$(f+g)(2) = b + 2a + 3 \Rightarrow (2, 2a+b+3)$$

$$(f+g)(3) = 2b - 2 + 3a + 3 \Rightarrow (3, 3a+2b+1)$$

از آنجایی که $f+g$ همانی است، پس:

$$\begin{cases} 2a+b+3=2 \\ 3a+2b+1=3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a+b=-1 \\ 3a+2b=2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a=-4 \\ b=7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} -4+7 \\ -4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ -4 \end{bmatrix} = -1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹، ۴۵ تا ۵۴)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه ۲

(عزیز الیاس پور)

فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود و زبان پارتی در دوره اشکانیان رواج داشت.

زبان پهلوی زبان رسمی دوره ساسانی است.

دری زبان درباری سامانیان و زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی (زبان رسمی این دوره) بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۲۲- گزینه ۱

(یاسین مهریان)

تنها مورد «ج» مربوط به سبک خراسانی است.

نکته مهم درسی:

مورد «ه»، مربوط به سبک خراسانی است، اما کاربرد «در همه آثار»، این مورد را نادرست کرده است. باید توجه داشته باشیم که ویژگی‌هایی که برای هر سبک شعری ذکر می‌شود، بیانگر فضای غالب ادبی آن دوره است. مثلاً وقتی می‌گوییم معشوق سبک خراسانی، زمینی است، منظورمان این است که در اکثر آثار، معشوق شاعر، زمینی است، نه در همه آثار. چنانچه در ویژگی‌های فکری سبک خراسانی هم ذکر شده است که معشوق «عمدتاً» زمینی است. ممکن است شاعری در سبک خراسانی شعر سروده باشد و معشوق وی، آسمانی باشد!

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۲۳- گزینه ۴

(هومن نمازی)

مسائلی که مربوط به زبان است (مانند واژگان و تحولات آن‌ها، دستور زبان، تلفظ و مانند این‌ها) مربوط به قلمرو زبانی می‌شود و موسیقی بیرونی، درونی و کناری مربوط به قلمرو ادبی است؛ همچنین جهان‌بینی، محتوا و مفهوم و مسائلی از این دست مربوط به قلمرو فکری است و این موارد در گزینه «۴» مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۲۴- گزینه ۳

(مفسن اصغری)

فعل «است» در عبارت «دیده و آزموده است» به قرینه لفظی حذف شده است، نه معنوی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کاربرد تاریخی «را» در عبارت «محاسن این کتاب را نهایت نیست» کاربردی تاریخی است و امروزه کمتر به کار می‌رود.

گزینه «۲»: به‌کارگیری واژه «شهد» در معنای «عسل» از حیث معنایی و کاربرد شکل قدیمی واژه «بازارگان» (همان «بازرگان» امروزی).

گزینه «۴»: جدانویسی نشانه منفی ساز فعل: «نه ایستید» (معادل امروزی:

نایستید)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۷- گزینه ۴

(مهرادر مهریان)

اول تابع $f(x)$ را با توجه به بازه $-1 \leq x < 0$ ساده می‌کنیم.

$$-1 \leq x < 0 \Rightarrow f(x) = \frac{-x+2}{-(-1)} + |-1| = -x+2+1$$

$$\Rightarrow f(x) = -x+3$$

اکنون تلاقی دو تابع f و g را محاسبه می‌کنیم.

$$f(x) = g(x)$$

$$-x+3 = x^2+1 \Rightarrow x^2+x-2=0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=-2 \end{cases}$$

در دو نقطه همدیگر را قطع می‌کنند ولی هیچ کدام در محدوده $-1 \leq x < 0$ نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۴۴)

۱۸- گزینه ۴

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

$$\pi \approx 3/14, \sqrt{3} \approx 1/7$$

$$f(\pi) = [3/14] + [\frac{1}{3/14}] = 3+0=3$$

$$f(\sqrt{3}) = [1/7] + [\frac{1}{1/7}] = 1+0=1$$

$$f(\pi) + f(\sqrt{3}) = 3+1=4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۱۹- گزینه ۲

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

$$f(-2) = -2m+3$$

$$g(-2) = (1-2m^2)(-2) - 4 = 4m^2 - 6$$

$$f^2(-2) - g(-2) = 18 \Rightarrow (-2m+3)^2 - (4m^2-6) = 18$$

$$\Rightarrow 4m^2 + 9 - 12m - 4m^2 + 6 = 18$$

$$\Rightarrow -12m = 3 \Rightarrow m = \frac{-1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۲۰- گزینه ۴

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

$$D_f \cap D_g \cap D_h = \{1, 3\}$$

$$f(1) = 5$$

$$g(1) = 4 \Rightarrow \frac{f+g}{h}(1) = \frac{4+5}{5} = \frac{9}{5}$$

$$h(1) = 5$$

$$f(3) = 7$$

$$g(3) = 6 \Rightarrow \frac{f+g}{h}(3) = \frac{7+6}{5} = \frac{13}{5}$$

$$h(3) = 5$$

$$\Rightarrow \frac{13}{5} + \frac{9}{5} = \frac{22}{5} = 4 \frac{2}{5}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۲۵- گزینه «۴»

(الهام ممبری)

ج) جناس همسان: «پیوسته» در مصراع اول به معنای «مداوم، همیشه» و در مصراع دوم به معنای «ملحق‌شده، متصل»

الف) تکرار: واژه «گل» تکرار شده است.

د) سجع: واژگان سجع: امان، گوشه‌گران، دهان

ه) تقابل سجع‌های متوازن است که ایجاد موازنه کرده است.

از	جاه	توست	دیده	تأیید	را	بصر
وز	سعی	توست	قالب	اقبال	را	بقا

ب) «گلشن» استعاره از «دنیا»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع)

۲۶- گزینه «۲»

(امیرحسین اشتری)

موازنه: ندارد. قسمت‌های آخر هر دو مصراع، مانع موازنه هستند. (تخت و پنجه) (سلیمان و رستم)

تکرار: زن. هر دوبار معنی «زدن» می‌دهد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترصیع: تمام واژگان، دو به دو سجع متوازی دارند.

تکرار: گوید

گزینه «۳»: جناس: بهشت اول: جنت. بهشت دوم: رها کرد

واج‌آرایی: واج‌آرایی صامت «م»

گزینه «۴»: سجع متوازی: قدم - ظلم

سجع مطرف: ظلم - محتشم

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۷- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا امیری)

جناس تام: شام (شب) و شام (شهر شام) / جناس ناقص: «قافله» و «نافله» و هم‌چنین «هر» و «در»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «چنگ» به معنای ساز و «چنگ» به معنای دست

گزینه «۳»: فاقد جناس تام و دارای جناس ناقص در «بیشه» و «تیشه»

گزینه «۴»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «تنگ» به معنای باریک و کوچک و «تنگ» به معنای بار

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع)

۲۸- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

تشبیه: در بیت اول، «گیتی» به طاووس مانند شده است («شهر» استعاره از روشنایی روز و «منقار» استعاره از تاریکی شب) و در بیت دوم، «چهر ملک» به تریاق و پادزهر تشبیه شده است. / سجع: بیت اول: لشکرش -

زیورش - شهرش / بیت دوم: چهر - منوچهر - مهر / واج‌آرایی: تکرار حرف «ش» در بیت اول و تکرار حرف «م» در بیت دوم / واژه‌آرایی: واژه «ملک» تکرار شده است. / جناس: چهر - مهر (جناس اختلافی) / طاعن - طاعون (جناس افزایشی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام (همسان)

گزینه «۲»: رد گزینه به دلیل نبود جناس تام و تلمیح

گزینه «۴»: رد گزینه به دلیل نبود جناس حرکتی و تلمیح

توجه: دقت کنید که وجود واژه «طاووس»، در همهٔ مواقع، نشان‌دهندهٔ تلمیح نیست! بلکه باید به وسیلهٔ این واژه، اشاره‌ای صورت بگیرد تا بگوییم که بیت دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریع)

۲۹- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

گزینه‌های «ب - ه» مطابق این الگو سروده شده‌اند.

گزینه «ب»:

زان	می	ک	گر	س	رش	ک
-	-	U	-	U	-	U
ی	زان	در	چ	کد	ب	نیل
U	-	-	U	-	U	-

گزینه «ه»:

بر	آس	مانت	خاند
-	U	-	U

خ	دا	ون	د	آ	س	مان
U	-	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۰- گزینه «۱»

(رضا رنبری)

در بیت اول، با توجه به اختیارات شاعری، ۱۰ هجای بلند و در هر دو بیت، ۸ هجای کشیده (عشق - زرد - شاخ - چوک - ویخت - خیش - سبز - خیش) وجود دارد. وزن ابیات: «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» / هجای نهم در مصراع اول بیت اول و هجای دهم در مصراع اول بیت دوم و هجای نهم در مصراع دوم بیت دوم، با توجه به اختیارات شاعری، بلند تلفظ می‌شوند. توجه: در تشخیص انواع هجا، نخستین گام، خوانش درست بیت است! بنابراین خوانش یکباره و بی‌گسست، می‌تواند ما را در تشخیص انواع هجا یاری کند.

۳۳- گزینه «۱»

(امیر حسین اشتری)

دقت شود که برای پیدا کردن سجع در شعر، باید دنبال قافیه درونی بگردیم که در نیم مصراع‌ها اتفاق می‌افتد.

سجع‌های به کار رفته در این بیت همگی مطرف هستند. (دلربایی - هوایی -

(جایی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نهیم و دهیم: سجع متوازی

گزینه «۳»: شکر و اگر: سجع متوازی

گزینه «۴»: سجع (قافیه درونی وجود ندارد).

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع و قافیه)

۳۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

وزن و قافیه مذکور در گزینه «۳» بر مبنای وزن «فعولن فعولن فعل» و قاعده ۲، قافیه درست است.

موارد پیشنهادی در گزینه «۲» از نظر وزنی صحیح‌اند، اما اگر «من» را ردیف در نظر بگیریم، بیت قافیه نخواهد داشت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر و قافیه)

۳۵- گزینه «۲»

(مهمر مشهوربان)

«بکن / سخن» دارای قاعده قافیه ۲ می‌باشند؛ و به علت یکسان نبودن حرف روی در جفت واژه «ناب / تاب»، نمی‌توانند هم‌قافیه باشند و بنابراین، این بیت، ذوقافیتین نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بدانیم / توانیم»، قافیه اول و «یکدیگر / ار»، قافیه دوم این بیت هستند.

گزینه «۳»: «بازجویی / اویی»، دارای قاعده قافیه ۱ می‌باشند، زیرا با حذف حروف الحاقی (یی)، «بازجو / او» باقی می‌ماند.

گزینه «۴»: «غمگین / رنگین»، قافیه اول و «مبتلا» و «بهانه‌ها»، قافیه دوم این بیت می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۶- گزینه «۳»

(مهرزاد مشایفی)

بیت الف (ذوقافیتین: دلجوی با بوی و جوی با بوی هم قافیه هستند. / قاعده قافیه: ۱- (دقت شود که حرف «ی» الحاقی است و جزء حروف اصلی

محسوب نمی‌شود).

آ	بی	م	گر	چ	من	ز
-	-	U	-	U	-	U
از	شاخ	هم	چ	چوک		
-	-	U	-	U	-	U

غ	م	عشق	زرد	گشت
U	-	U	-	U
ب	یا	ویخت	خیش	تن
U	-	U	-	U

بِر	سا	ن	عا	ش	قی	کِ
-	-	U	-	U	-	U
دی	با	ی	سَبَز			را
-	-	U	-	U	-	U

ز	شَر	م	رُ	خا	ن	خیش
U	-	-	U	-	U	-
رُ	خ	خیش		بَر	کِ	شید
U	-	-	U	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۱- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

مضمون هر چهار بیت درباره وصال است و به درستی در مقابل آن‌ها نوشته شده است؛ اما در بیت آخر، آهنگی ضربی و شاد به گوش می‌رسد نه آهنگی ملایم. پس سبب آهنگ همه گزینه‌ها جز گزینه آخر به درستی بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۲- گزینه «۴»

(مفسن اصغری)

بیت گزینه «۴» وزن و آهنگی شاد و طرب‌انگیز دارد که برای محتوای غم و دردناک شعر مناسب نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

ابیات گزینه‌های «۱» و «۲» دارای وزن و آهنگ نرم و نسبتاً سنگین هستند و با محتوای غم و حسرت و... تناسب دارند.

بیت گزینه «۳» آهنگ و وزنی تند و کوتاه و شاد دارد و برای محتوای شاد و هیجان‌انگیز مناسب است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

جامعه‌شناسی (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است.

کارگران، کشاورزان، دانش آموزان، معلمان و ... و نهادهایی چون آموزش و پرورش و ... اعضای جهان اجتماعی هستند. این اعضا، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیفی برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند. بنابراین جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است. به این مجموعه آگاهی‌های مشترک «فرهنگ» می‌گویند.

- فرهنگ شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها است که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند. برای مثال نوع خوراکی‌ها، پوشش‌ها، گویش‌ها، آداب و رسوم تولد، عروسی و عزاداری، شیوه‌های گذران اوقات فراغت، شیوه‌های یاددهی- یادگیری، باورها و ارزش‌های اخلاقی، نگرش به عالم و آدم و ... از این جمله‌اند. آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند «فرهنگ عمومی» و بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است «خرده‌فرهنگ» نامیده می‌شود. خرده‌فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. به خرده‌فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی «خرده‌فرهنگ‌های موافق» می‌گویند. در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده‌فرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت، این خرده‌فرهنگ را ضد فرهنگ می‌نامند. خرده‌فرهنگ تبهکاران، سارقان و ... ضد فرهنگ است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۴۲- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول تیرماه)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند (رد گزینه‌های «۲» و «۴») و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند. حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند (رد گزینه «۳»). جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها دچار تغییر نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۷)

بیت (ب) ذوقافیتین ندارد. / قاعده قافیه: ۱- دو واژه لیلی و اولی به صورت لیلیا و اولا خوانده می‌شوند؛ بنابراین حرف اصلی قافیه، مصوت «آ» می‌باشد. بیت (ج) ذوقافیتین ندارد؛ زیرا مطابق کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳، تفاوت معنایی دو واژه «نیست» (نمی‌باشد - وجود ندارد) موجب ایجاد قافیه جدیدی نمی‌شود. / قاعده قافیه: ۲- حروف قافیه: «یج» بیت د: ذوقافیتین ندارد. / قاعده قافیه: ۱- واژه‌های قافیه: آشنا و پا - حرف الحاقی: ی (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

هر دو بیت به ناتوانی عقل در درک عشق اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: «دایره عقل» / جناس: «رای» و «پای»
گزینه «۲»: در «پای» و در «خدای»، صامت «ی» الحاقی است (مشمول تبصره قافیه است)، و الگوی قافیه بر مبنای قاعده «۱» شامل یک مصوت بلند «ا» است.

گزینه «۳»: وزن رباعی «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است که قابلیت دسته‌بندی هجایی به صورت همسان یعنی «مستفعل مستفعل مستفعل فع» را دارد و صورت همسان آن قاعدتاً بر حالت ناهمسان، ارجحیت دارد. (علوم و فنون ادبی (۱)، ترکیبی)

۳۸- گزینه «۴»

(حسن اصحابی)

مفهوم عبارت صورت سؤال این است که صاحب‌نظران وقتی توصیه می‌کنند و راه‌حل می‌دهند که مشکلی وجود دارد و در کاری که درست است دخالت نمی‌کنند. اینکه انسان وظیفه دارد در جایی که نیاز است اظهارنظر کند در بیت گزینه «۴» مشهود است.

دقت کنید که عبارت گزینه «۱» دقیقاً با عبارت صورت سؤال همسو نیست، چراکه در عبارت صورت سؤال اشاره‌ای به این نشده است که دیگر حکما که درباره آن موضوع سخن می‌گفتند نادانند و تنها بزرگمهر داناست. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۳۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک ابیات صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» امید به لطف و بخشایش خدا و درخواست آمرزش است. اما بیت گزینه «۳» می‌گوید: داستان دوزخ در برابر آتش هجران تو هیچ است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۱۰۷)

۴۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»: در این ابیات موضوع این است که آدمی نباید کاری ناشایست (آزردن مردم، بدکردن و سنگ‌گران انداختن) انجام دهد که در آینده مجبور باشد مکافات آن عمل را بکشد.

مفهوم بیت گزینه «۲»: در این بیت، شاعر به ویژگی ناپایداری احوال در جهان اشاره دارد و می‌گوید ممکن است در لحظه‌ای، ماتم شخص به سور و سرور تبدیل شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۹۸)

۴۳- گزینه «۳»

(ریاضه امینی)

- تبدیل شدن از یک مشاور عادی به مشاور ارشد: صعودی
- انتقال از یک دبستان به دبستانی دیگر: افقی
- تبدیل شدن از راننده به مدیر: صعودی
- تبدیل شدن از سرمربی به کمک مربی: نزولی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۳)

۴۴- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت از کارکردهای نهاد خانواده است.

ارسطو حکومت اقلیت براساس فضیلت را آریستوکراسی می‌نامد.

مشروعیت دروغین زمانی است که قدرت براساس ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد.

هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی از طریق تاراج نفت، فروش جنگ‌افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی به‌ویژه روح خودباوری ملت ایران انجام شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۰، ۱۲۲، ۱۲۹ و ۱۳۳)

۴۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

کار گروهی کارگران: کنش اجتماعی

تخریب ساختمان: پیامد طبیعی یا غیرارادی کنش اجتماعی

کمک به آسیب‌دیدگان: ارزش اجتماعی

رسیدن مأمورین: هنجار اجتماعی

پرداخت جریمه: کنترل اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷، ۱۱، ۱۳ و ۷۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۴۶- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است.

در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکار هستند.

قدرت سیاسی در جوامع اسلامی پیش از استعمار به صورت استبداد ایلی و قومی بود و در دوران استعمار به صورت استبداد استعماری درآمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۸، ۲۵ و ۳۱)

۴۷- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

تشریح مورد نادرست:

(ب) از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۰، ۳۲، ۵۹ و ۷۱)

۴۸- گزینه «۳»

(علی شکوری)

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند ولی از جهاتی با یکدیگر متفاوت‌اند. چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است. همچنین آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، چالش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۴۹- گزینه «۳»

(ریاضه امینی)

شکل کامل شده جدول:

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
تدوین رساله‌های جهادیه	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنباکو	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۸)

۵۰- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

جهت‌گیری ضد استعماری وجه شباهت انقلاب اسلامی با انقلاب‌های آزادی‌بخش است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

روان‌شناسی

۵۱- گزینه «۱»

(عارله علیرضایی مقدم)

بررسی عبارت‌ها:

- توضیح دادن درباره تأثیر عوامل مؤثر بر افسردگی، به معنی توضیح علت و چرایی اتفاق افتادن یک پدیده یا به عبارتی «تبیین» آن است (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

- بررسی عملکرد آتی افرادی که معنای زندگی خود را پیدا کرده‌اند، به «پیش‌بینی» اشاره دارد؛ در پیش‌بینی، احتمال وقوع یک پدیده در آینده بررسی می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

- وقتی به دنبال راهکاری برای کاهش لجبازی هستیم در واقع می‌خواهیم آن موضوع را تحت «کنترل» خود درآوریم؛ ما معمولاً در کنترل به دنبال راهکاری برای ایجاد تغییر و بهبود پدیده هستیم (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

- تهیه لیستی از ویژگی‌های افراد مضطرب، تلاش برای بیان چستی مفهوم اضطراب است که به هدف «توصیف» اشاره دارد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۵۲- گزینه «۲»

(فاطمه عبدالوند)

بررسی عبارت‌های نادرست:

- در گزاره اول، علت نادرست بودن عبارت این است که طبق توضیحات کتاب درسی، علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی از محققان در محیط آزمایشگاهی نیز به مشاهده رفتارهای موردنظر می‌پردازند.

- علت نادرست بودن گزاره دوم این است که با توجه به متن کتاب درسی، اطلاعاتی را که با کمک مشاهده مستقیم نمی‌توان به‌دست آورد، لزوماً نمی‌توان به کمک پرسش‌نامه به‌دست آورد و شاید نیاز به مصاحبه باشد.

- علت نادرست بودن گزاره چهارم این است که طبق متن کتاب درسی آزمون‌ها، ابزاری برای کمتی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۵۳- گزینه «۴»

(مهیرضا توکلی)

رشد انسان قابلیت تقسیم به مراحل را دارد اما به دلیل پیوستگی رشد، این کار چندان آسان نیست. از این رو، عبارت «د» نادرست است.

آموزش خوب و بد همان آموزش زشتی‌ها و زیبایی‌ها است که در هفت سال دوم رخ می‌دهد که مقارن است با زمانی که کودک هنوز نوجوان نشده و باید به ارزش‌ها هم رهنمون شود. از این رو، عبارت‌های «الف» و «ه» نادرست هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ و ۴۴)

۵۴- گزینه «۲»

(فاطمه عبدالوند)

- علت نادرست بودن عبارت اول این است که یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، لبخند اجتماعی است که در حدود ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

- علت نادرست بودن عبارت سوم این است که بازی‌های موازی، طبق جدول کتاب درسی در سنین ۴ یا ۵ سالگی است.

- عبارت چهارم نیز به این دلیل نادرست است که لبخند اجتماعی در ۳-۲ ماهگی بروز می‌یابد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۵- گزینه «۳»

(مهمیرضا فرهادی)

علی تحت تأثیر پدیده آماده‌سازی قرار گرفته است. ارائه پیشین محرک کتاب روان‌شناسی که علی به‌دنبال خرید آن کتاب بود، موجب شد که در دفعات بعد، محرک‌های شبیه به آن کتاب را آسان‌تر دریافت کند و به آن کتاب توجه بیشتری کند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۵۶- گزینه «۱»

(مهیرضا توکلی)

توصیه مشاور به دانش‌آموز، به سومین مورد در ساماندهی توجه مربوط می‌شود، یعنی آنکه از حواس مختلف استفاده کند و در کنار آن، از تقسیم توجه دوری کند تا بتواند متمرکزتر مطالعه کند. زیرا محرک‌های مزاحم شنیداری موجب تقسیم توجه او می‌شوند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۸۰)

۵۷- گزینه «۴»

(عارله علیرضایی مقدم)

بررسی عبارت‌های سوال:

- مرور اطلاعات، مربوط به بعد از رمزگردانی است، یعنی اطلاعات از قبل وارد حافظه شده و رمزگردانی از قبل انجام شده است و سپس مرور می‌شود تا نگهداری آن تقویت شود، پس مربوط به ذخیره‌سازی می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

- تبدیل اطلاعات به رمز و به حافظه سپردن آن، به مرحله رمزگردانی اشاره دارد (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳).

- به‌خاطر آوردن اطلاعات ذخیره شده، بازیابی نام دارد و در این مرحله، اطلاعات از حافظه فراخوانده می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۱)

عربی زبان قرآن (۱)

۶۱- گزینه ۴

(مصطفی قریمی فرد)

«أَنْزَلَ» (فعل مزید ثلاثی از باب إفعال و متعدی): نازل کرد، فرو فرستاد (رد گزینه های «۱ و ۲» / «مَنْ السَّمَاءُ»: از آسمان / «مَاءٌ» (نکره): آبی (رد گزینه «۳» / «أَخْرَجَ»: خارج کرد، بیرون آورد (رد گزینه های «۱ و ۳» / «بِهَ»: به وسیله آن، با آن (رد گزینه «۳» / «مِنْ الثَّمَرَاتِ»: از میوه ها (رد گزینه «۳» / «رَزَقًا»: رزقی، روزی ای / «لَكُمْ»: برای شما، برایتان

(ترجمه)

۶۲- گزینه ۱

(ولی بربری - ابهر)

«الَّذِينَ»: کسانی که / «يَعْمَلُونَ»: عمل می کنند، انجام می دهند / «وَأَجِبَاتِهِمْ»: وظایفشان / «يَهْتَمُونَ»: اهمیت می دهند، اهتمام می ورزند (رد گزینه های «۲ و ۳» / «الْحِفَاضُ»: نگهداری، حفاظت (رد گزینه «۴» / «المرافق العامة»: تأسیسات عمومی / «هم مواطنون يشعرون»: شهروندانی هستند که احساس می کنند / «لهم مسؤولية»: مسؤولیتی دارند (رد گزینه های «۲ و ۳» / «مسؤولية مشتركة» (نکره): مسؤولیت مشترکی، یک مسؤولیت مشترک (رد گزینه «۲» / «فی مدينة»: در شهری (رد گزینه «۴» / «يعيشون فيها»: در آن زندگی می کنند (رد گزینه «۳»

(ترجمه)

۶۳- گزینه ۲

(عمار تابش)

«لَمَّا تَعَرَّفْتُ عَلَى»: وقتی (هنگامی که) آشنا شدم با (رد گزینه های «۱» و «۴» / «أُحَدِّثُ الْمُؤَلَّفِينَ»: یکی از کارمندان (رد گزینه های «۳» و «۴» / «قاعة المطار»: سالن فرودگاه (رد گزینه «۳» / «سألني»: از من سؤال کرد / «عن إيران»: درباره ایران / «لأنه كان يُحب»: زیرا دوست داشت / «أن يسافر»: که سفر کند (رد گزینه های «۳» و «۴» / «إليها»: به آن

نکات مهم درسی:

(۱) «لَمَّا» بر سر فعل ماضی به معنی «هنگامی که، زمانی که، وقتی که» ترجمه می شود.
(۲) «يسافر» در این عبارت فعل است که در گزینه های «۳» و «۴» به صورت اسم ترجمه شده و لذا نادرست است. عموماً در ترجمه، نمی توانیم فعل را به صورت اسم یا بالعکس بیاوریم.

(ترجمه)

۶۴- گزینه ۴

(میدرفشا قاندامینی - اصفهان)

«بِمَا تُسْجَلُ»: چه بسا (شاید) ثبت کند (رد گزینه «۲» / «مُنظَمَة اليونسكو»: سازمان یونسکو / «مَنَاطِقُنَا الثَّقَافِيَّةُ»: مناطق فرهنگی ما، مناطق فرهنگی مان (رد گزینه «۱» / «فی قائمة التراث العالمي»: در لیست میراث جهانی / «تقدّر علي»: می تواند (رد گزینه های «۲ و ۳» / «السائحين»: گردشگران (جهانگردان) / «مِنَ البلدان المختلفة»: از کشورهای گوناگون (رد گزینه «۳»

۵۸- گزینه ۲

(مهمربیبی)

شکل کلی نمودار ابینگهوس به صورت نزولی است (رد گزینه ۳). استراحت کردن، اثر منفی تداخل اطلاعات را کاهش می دهد (رد گزینه ۱). فرد به دلیل علاقه ای که به پزشکی دارد، اصطلاحات دشوار آن را فرامی گیرد (رد گزینه ۳). به دلیل عدم رمزگردانی، اغلب ما نمی دانیم در خانه مان چند گلدان وجود دارد (رد گزینه ۴).

(روان شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۵۹- گزینه ۲

(مهمربرخان فرهادی)

بررسی عبارت ها:

- وقتی ساعات زیادی را صرف مسئله کردید و نتوانستید آن مسئله را حل کنید، بهترین راهکار این است که مسئله را برای مدت کوتاهی نادیده بگیرید و بعد دوباره برای حل آن تلاش کنید.

- پس از کنار گذاشتن مسئله برای مدت زمان معین، فراموشی موانع حل مسئله، عامل اصلی محقق شدن حل مسئله است.

- «نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان کوتاه از دیرباز سنت معمول حکما و دانشمندان بوده است» = اثر نهفتگی و «نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی متفاوت بوده و به همین علت آن ها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده اند» = نوع نگاه به مسئله»

(روان شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۶۰- گزینه ۴

(مهمربیبی)

هر یک از افراد از روش های خاصی برای حل مسئله تورم استفاده کرده اند:

نخست وزیر: اکتشافی (مبتنی بر احساس شخصی)

مجلس: اکتشافی (کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب)

وزیر علوم: اکتشافی (بارش مغزی)

وزیر اقتصاد: اکتشافی (شروع از آخر)

وزیر کشور: تحلیلی

با توجه به اطلاعات موجود در سؤال، به تحلیل و بررسی گزینه ها می پردازیم:

گزینه «۱»: نادرست است. راه حل این وزارت خانه ها حل مسئله را تضمین نمی کند.

گزینه «۲»: نادرست است. روش های تحلیلی زمان بر هستند و در صورتی که نیازمند راه حل فوری باشیم احتمالاً کاربرد کمتری داشته باشند.

گزینه «۳»: نادرست است. وزارت علوم باید ملاک های خود را اعلام کند، چون ارائه های معیار دآوری یکی از مراحل بارش مغزی است.

گزینه «۴»: درست است. روش های تحلیلی، رسیدن به حل مسئله را تضمین می کنند.

(روان شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

نکته مهم درسی:

هرگاه پس از «رَبِّمَا» فعل مضارع بیاید، این فعل به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود؛ مثال: «رَبِّمَا تَسْجَلُ: چه بسا ثبت کند، شاید ثبت کند»

(ترجمه)

۶۵- گزینه «۲»

(مبیر بکلمری)

«ما کانت ... تَسْتَطِيعُ» (ماضی استمراری منفی): نمی‌توانست (رد)
گزینه‌های «۱ و ۳» / «أَنْ تَدِيرَ»: بچرخاند / «عَيْنَهَا»: چشمش (رد گزینه «۱») / «فِي أَتَجَاهَاتٍ مُخْتَلَفَةٍ»: در جهات گوناگونی / «دُونِ أَنْ»: بدون اینکه (رد گزینه «۴») / «تَحَرَّكَ»: حرکت دهد (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «رَأْسَهَا»: سرش

(ترجمه)

۶۶- گزینه «۲»

(ولی برپی - ابهر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «كَانَتْ تُحَيِّرُ» به معنای «حیران می‌کرد» است، پس از آن نیز مفعول و منصوب آمده است و قطعاً فعل مجهول نیست.

ترجمه درست عبارت: دیدن آن پدیده عجیب، مردم را در سال‌های گذشته در آن منطقه حیران می‌کرد!

گزینه «۳»: «بَعْضَى از همسایگانش» در عبارت عربی وجود ندارد. دقت کنید «مع بعضهم» به معنای (با یکدیگر، با همدیگر) می‌باشد که در ترجمه عبارت آمده است.

گزینه «۴»: «الْأَفْرَاسَ» جمع مکسر «الْفَرَسَ» است که مفرد ترجمه شده و نادرست است.

(ترجمه)

۶۷- گزینه «۱»

(مهمد کرمی نیا - رفسنجان)

اگر بعد از اسم اشاره (هذه) اسمی به صورت جمع و بدون «ال» بیاید، اسم اشاره به صورت جمع ترجمه می‌شود؛ ترجمه درست عبارت گزینه «۱»: باور نمی‌کنیم که این‌ها اشعاری هستند که آن شاعر جوان سروده است!

(ترجمه)

۶۸- گزینه «۳»

(عمار تاهبش)

«جشن می‌گیرند»: يَحْتَفِلُونَ، يَحْتَفِلُ (دقت کنید اگر فعل اول جمله بیاید و فاعلش بعدش ذکر شود، فعل باید حتماً به صورت مفرد بیاید) (رد گزینه «۴») / «این روز»: هذا اليوم (رد گزینه «۲») / «می‌نامند»: (فعل معلوم است نه مجهول) يُسَمُّونَ (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

(ترجمه)

۶۹- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

عبارت صورت سؤال (سُكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامَةٌ الْإِنْسَانِ: سکوت زبان، سلامتی انسان است) اشاره به فواید سکوت دارد و آن را موجب سلامتی می‌داند. این مفهوم فقط در بیت گزینه «۲» بیان شده است؛ انسان‌های دانا سکوت می‌کنند، زیرا اگر صحبت کنند، لال می‌شوند (اشاره به مضرات سکوت نکردن دارد).

سایر بیت‌ها به فواید سکوت اشاره‌ای نکرده‌اند.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

«حکایت می‌شود که پیرمردی با پسر جوانش در قطاری به سفر می‌رفت، پسر دستانش را از پنجره بیرون آورده و گذر هوا را بر صورتش احساس کرده و ناگهان فریاد زد: پدرم، آیا همه این درختانی را که پشت سر ما حرکت می‌کنند، می‌بینی؟! پیرمرد با شادمانی لبخند زد. در کنار ایشان یک زن و شوهر نشسته بودند که با تعجب بسیار به سخن جاری میان پدر و پسرش گوش می‌دادند: چگونه جوانی در این سن هم‌چون کودکی کوچک رفتار می‌کند؟! جوان یک بار دیگر شروع به فریاد زدن کرد: پدرم، به گل‌های رنگارنگ و گیاهان نگاه کن، به ابرهائی که با قطار حرکت می‌کنند، نگاه کن! تعجب زن و شوهر بیشتر شد. سپس بارش باران آغاز شد و جوان فریاد زد: باران می‌بارد، و آب پی در پی بر دست‌هایم فرو می‌ریزد. در این لحظه زن و شوهر نتوانستند سکوت کنند، و از پیرمرد پرسیدند: چرا به پزشک مراجعه نمی‌کنی و درمانی برای پسر تو به دست نمی‌آوری؟، پس پاسخ داد: ما از بیمارستان می‌آییم، به‌خاطر آن که پسر من توانسته است برای بار اول ببیند!»

۷۰- گزینه «۳»

(سیر مهمد علی مرتضوی)

ترجمه عبارت گزینه «۳»: پسر جوان، ترسان از پدیده‌های طبیعی فریاد می‌زد! نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: رفتار آن جوان، زن و شوهر را بسیار متعجب ساخت!

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: پدر پیر و پسرش برای درمان به پزشک مراجعه کرده بودند!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: در ابتدا زن و شوهر نمی‌خواستند سکوتشان را بشکنند!

(درک مطلب)

۷۱- گزینه «۳»

(سیر مهمد علی مرتضوی)

ترجمه: در پایان، چه چیزی برای زن و شوهر آشکار شد؟ برایشان آشکار شد که ...

ترجمه گزینه «۳»: جوان از زمان تولدش قادر به دیدن اشیاء نبوده است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: پیرمرد بیماری پسرش را نمی‌شناسد!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: پسر جوان به بیماری عجیبی دچار است!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: پیرمرد می‌تواند چیزها را برای نخستین بار در زندگی ببیند!

(درک مطلب)

۷۲- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفضی)

از متن نتیجه می‌گیریم: «در قضاوت دیگران عجله مکن!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفهوم عبارت: جهان خلقت را خوب ببین و درس بگیر!
گزینه «۳»: مفهوم عبارت: دید من به مسائل و دنیا، متفاوت از دیگران است!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: به راستی کارها به عاقبت آن‌ها است، نه به ظاهرشان!

(درک مطلب)

۷۳- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفضی)

«تَبَسَّمَ» فعل ماضی، از باب تَفَعُّل و از صیغه مفرد مذکر غائب است؛ این موضوع را از مذكر بودن فاعل آن می‌توان فهمید؛ وقتی «الرجل» فاعل آن و مذكر است، پس فعل «تَبَسَّمَ» نیز باید مفرد مذکر غائب باشد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۷۴- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرفضی)

«مرفوع بعلامة «الْتَوْن» نادرست است؛ دقت کنید در اسم‌های مثنوی، علامت مرفوع‌بودن، «الف» است، نه نون! بنابراین باید گفته می‌شد:

فاعل لِفعل «قد جلس» و مرفوع بعلامة «الْألف»

نکات مهم درسی:

۱) در اسم‌های مثنی (ان - ین)، علامت مرفوع‌بودن، «الف» و علامت منصوب یا مجرور بودن، «یا» (ی) است.

۲) در اسم‌های جمع مذكر سالم (ون - ین)، علامت مرفوع‌بودن، «واو» و علامت منصوب یا مجرور بودن، «یا» (ی) است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۷۵- گزینه «۳»

(مفعول با بربرین - یاسوج)

در این گزینه، «امْتَلَاک» مصدر باب افتعال است، پس باید بر وزن «افْتَعَال» و به صورت «امْتَلَاک» بیاید.

(ضبط حرکات)

۷۶- گزینه «۳»

(ولی بربری - ابهر)

در گزینه «۳»، پس از عدد ۳ جمع آمده و چون مضاف‌الیه است، مجرور با علامت یاء نیز می‌باشد و درست است (معدود عددی ۳ تا ۱۰ به صورت جمع و مجرور می‌آید).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تسعين و أربعة» نادرست است و باید یکان قبل از دهگان بیاید، بنابراین «أربعة و تسعين» درست است.

گزینه «۲»: «سیارتان» مثنی مؤنث است و باید عدد نیز به صورت مؤنث (إنتان) بیاید.

گزینه «۴»: «غصناً» جمع مکسر «غصن» است و در این جا، نادرست است، چون پس از عدد ۱۳ معدود به صورت مفرد (غُصْناً) می‌آید.

(عبر)

۷۷- گزینه «۲»

(عمیدرضا قاندامینی - اصفهان)

در این گزینه، دو مصدر ثلاثی مزید وجود دارد: «تَسَاقَطَ» (پی‌درپی افتادن) و «تَحَيَّرَ» (سرگردانی)؛ ترجمه عبارت: «پی‌درپی افتادن ماهی‌ها از آسمان، بسیار موجب سرگردانی بینندگان شد.» در حالی که در سایر گزینه‌ها تنها یک مصدر ثلاثی مزید وجود دارد.

نکته مهم درسی:

به تشابه فعل ماضی و اسم مصدر از فعل‌های ثلاثی مزید در باب‌های «تَفَعَّلَ» و «تَفَاعَلَ» بسیار دقت کنید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «اجتماع» مصدر ثلاثی مزید است؛ ترجمه عبارت: «جمع شدن مردم در روز قدس، ملت فلسطین را شادمان می‌کند»

گزینه «۳»: «تَحْمُلُ» مصدر ثلاثی مزید است؛ ترجمه عبارت: «یک کارشناس بهترین راه را برای تحمل مشکلات زندگی به ما معرفی کرد»

گزینه «۴»: «الْتَلَّغَبُ» مصدر ثلاثی مزید است اما دقت کنید «تَوَكَّلَ» در این جا، فعل ماضی از صیغه مفرد مذكر غائب است؛ ترجمه عبارت: «دوست عزیزم بر خدا توکل کرد، پس توانست بر سختی‌ها چیره شود»

(قواعد فعل)

۷۸- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که به خبر نیاز نداشته باشد؛ یعنی باید دنبال جمله اسمیه‌ای باشیم که علاوه بر «مبتدا»، نقش «خبر» نیز در آن وجود دارد.

در این گزینه، «استقرار» یک اسم (مصدر) است که در ابتدای جمله اسمیه آمده و «مبتدا» است، همچنین «أمر» در ادامه جمله نقش «خبر» آن را دارد؛ بنابراین این گزینه به «خبر» نیازی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الغواصون» مبتداست و «الإیرانیون» صفت آن می‌باشد. همچنین دقت کنید «الذین» بعد از اسم «ال» دار، به معنای «که» است نه «کسانی که». بنابراین جمله ناقص است و به خبر نیاز دارد. (ترجمه: غواصان ایرانی که در یکی از شب‌های زمستانی به اعماق اقیانوس رفتند)

تاریخ (۱)

۸۱- گزینه «۴»

(کنکو قارچ از کشور - تیر ۱۴۰۳)

الف) گزارش و آگاهی‌های پراکنده‌ای که در آثار نویسندگان یونانی معاصر با هخامنشیان آمده است، بیشتر بازتاب‌دهنده شیوه تعلیم و تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان است.

ب) در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌کند؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

ج) محتوای لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه تخت جمشید بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، کارگاه‌هایی وجود داشته که متعلق به شاه بوده و اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی در آنجا تولید می‌شده است. استادکاران و صنعتگرانی از سرتاسر قلمرو پهنای هخامنشی در این کارگاه‌ها مشغول به کار بودند.

د) کتاب مقدس ایرانیان باستان و زرتشتیان، اوستا نام دارد. بر پایه داستان‌های باستانی، نسخه‌ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود، بر اثر آتش‌سوزی تخت جمشید به‌دست اسکندر مقدونی (قرن چهارم پیش از میلاد) از بین رفت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۲۴، ۱۲۹ و ۱۴۰)

۸۲- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

فتح مسالمت‌آمیز بابل توسط کوروش بزرگ، مؤسس سلسله هخامنشی در سال ۵۳۹ قبل از میلاد به وقوع پیوست. همچنین:

الف) جنگ حران از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و رومیان است که در سال ۵۳ قبل از میلاد به وقوع پیوست.

ب) جنگ جولای از جمله جنگ‌هایی است که در آن، اعراب مسلمان، سپاه ساسانی را شکست دادند که در سال ۶۳۷ میلادی به وقوع پیوست.

ج) نبرد دریایی سالامیس میان سربازان خشایارشا هخامنشی و یونانیان بود که حدوداً در سال ۴۸۰ قبل از میلاد به وقوع پیوست.

نکته مهم درسی:

دقت کنید که با دانستن شرح هر یک از وقایع و بدون تاریخ وقوع، می‌توان فاصله زمانی حدودی آن‌ها را نتیجه‌گیری کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۸۳، ۸۶، ۹۳ و ۹۸)

گزینه «۲»: «عالم» مبتدا است و «شاب» صفت آن است، ضمناً فعل «توقعنا» نیز جمله وصفیه (صفت) برای اسم نکره قبل از خود (عالم) است و نمی‌تواند خبر باشد. پس جمله ناقص است و به خبر نیاز دارد. (ترجمه: دانشمند جوانی که از او توقع ساخت ابزاری را داشتیم که بتواند به همه اهالی روستا در آسان کردن کارهایشان کمک کند!)

گزینه «۳»: «آلذی» مبتداست و «بجالس» وابسته آن است («صله» است)، بنابراین هیچ‌یک از اجزای جمله، خبری درباره مبتدا نمی‌دهند و مفهوم جمله ناقص مانده است. (ترجمه: کسی که در زندگیش همواره با افراد بافضیلت همنشینی می‌کند تا با رفتارشان در هنگام رویارویی با حوادث گوناگون آشنا شود!)

(انواع هملاط)

۷۹- گزینه «۱»

(مصطفی قریمی‌فر)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که ممکن نیست مجهول شود. فعل‌های لازم و افعال ناقصه مجهول نمی‌شوند و فقط فعل‌های متعدی می‌توانند تبدیل به مجهول شوند.

«یکون: می‌باشد» (از افعال ناقصه) و «ينتقل: جابجا می‌شود» (فعل لازم) در گزینه «۱»، هیچ‌کدام مجهول نمی‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «اتبعوا: پیروی کنید»، «انزل: نازل کرد» و «تهدی: هدایت می‌کند» متعدی هستند و می‌توانند تبدیل به مجهول شوند.

گزینه «۳»: «یهتئ: آرام می‌کند» و «أسمع: می‌شنوم» متعدی هستند و می‌توانند مجهول شوند.

گزینه «۴»: «شاهدت: مشاهده کردم» و «یطلب: می‌خواهد» متعدی هستند و می‌توانند مجهول شوند.

(انواع هملاط)

۸۰- گزینه «۱»

(مهم‌کریمی‌نیا - رفسنهان)

در گزینه «۱»، حرف «ل» بر سر خبر «إن» آمده است که بیانگر تأکید است و از حروف جر نیست؛ ضمناً اسم بعد از آن هم مجرور نشده است (مُقیمون: مرفوع به واو). در سایر گزینه‌ها «ل» حرف جر است.

(انواع هملاط)

۸۳- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) یونانیان دارای معابدی بودند. نیایش غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می‌گرفت.

مردم بین النهرین، از جمله سومریان، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است. آنان برای خدای شهر خویش پرستشگاه باشکوهی برپا نموده، قربانی‌ها و هدایای بسیار نثارش می‌کردند. پس موارد اول همه گزینه‌ها درست است.

ب) آریاییان هند نیز همانند سایر اقوام هند و اروپایی خدایان گوناگونی را به عنوان یکی از مظاهر طبیعت، مانند آسمان، ماه، خورشید، باد و آتش می‌پرستیدند؛ آنان همچون آریایی‌های ایرانی، به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت نیز عقیده داشتند.

ج) برخی از باورهای کهن ایرانی مانند پرستش ایزدمهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت.

د) اعتقادات انسان‌های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل و خشکسالی ارتباط داشته است.

مردم بین النهرین از جمله سومریان معتقد بودند که خدایان، انسان را برای خدمت به خود آفریده است و اگر در این کار کوتاهی کنند، خدایان آنان را با فرو فرستادن سیل و طوفان و خشکسالی تنبیه خواهند کرد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، میراث بشری، صفحه‌های ۳۳، ۳۶، ۴۳، ۵۳ و ۵۸)

۸۴- گزینه «۳»

(محمّد ابوالحسنی)

«الف»: خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم، دچار تفرقه درونی شد. در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد کورش کوچک شکست خورد و کشته شد.

«ب»: در دوران مهرداد دوم، اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.

«ج»: خشایارشا، پسر و جانشین داریوش بزرگ، پس از فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد، اما در نبرد دریایی در تنگه سالامیس توفیقی به دست نیاورد.

«د»: یکی از مهمترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی ارد دوم اتفاق افتاد. کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حران، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد.

نکته مهم درسی:

۱) اردوان چهارم، آخرین پادشاه اشکانی بود که در جنگ با اردشیر ساسانی کشته شد.

۲) اردشیر سوم، پسر اردشیر دوم بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۸۶، ۸۷، ۹۲ و ۹۳)

۸۵- گزینه «۳»

(هیبه ممبئی)

در این تیپ از سؤال‌ها، ابتدا نکات مشترک بین هخامنشیان و ساسانیان را پیدا کنید که طبق متن کتاب فعالیت اقتصادی زنان در هر دو دوره است. زن و مرد در زمان هخامنشیان (۱)، در کنار هم حقوقی برابر داشتند و تعدادی از کارکنان کارگاه شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشته‌اند و مردان، زیر دست آنان کار می‌کردند.

در متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی (۲)، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان دارد؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

(تاریخ (۱)، جامعه و خانواده، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

تاریخ (۲)

۸۶- گزینه «۳»

(محمدمعری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) در زمان آلب ارسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبرد ملازگرد در سال ۴۶۳ هجری قمری، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند. ب) تیمور گورکانی، در سال ۷۷۱ هجری قمری، بر رقبای خود چیره شد و توانست حکومت ماوراءالنهر را به‌دست بگیرد.

پ) یکی از بادوام‌ترین دانشگاه‌های دنیای اسلامی به نام الازهر توسط فاطمیان در شهر قاهره در سال ۳۵۹ هجری قمری بنیان نهاده شد. ت) خلافت فاطمیان در زمان مستنصر (حکومت ۴۲۷ - ۴۸۷ هجری قمری) به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت و قلمرو آن به نهایت وسعت خود رسید.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۷۴، ۷۶، ۱۰۳ و ۱۱۸)

۸۷- گزینه «۴»

(هیبه ممبئی)

عبارت‌های «الف» و «ب»، با قطعیت گفته شده است و درباره عبارت‌های «ج» و «د» از کلماتی که نشانه تردید است، استفاده شده است. برای عبارت «ج»، از «شاید» استفاده شده و برای عبارت «د»، «در ظاهر چنین به نظر می‌رسد» به‌کار رفته است.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷، ۶۹، ۱۵۵ و ۱۶۸)

۸۸- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) دوران خلافت عثمان

ب) دوران خلافت عمر و ابوبکر

ج) دوران خلافت عمر و عثمان

د) دوران خلافت امام علی علیه السلام

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

بررسی موارد نادرست:

الف) هجوم ویرانگر چنگیزخان مغول به ایران که با ویرانی شهرها و نابودی بسیاری از آثار فرهنگی و هنری همراه بود، برای مدتی فعالیت‌های معماری را متوقف و یا کند کرد؛ اما در دوران تیمور و جانشینان او، معماری ایرانی به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت.

ج) در عصر تیموریان، شعر و شاعری گسترش فراوانی در میان مردم عادی داشت و بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاستند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۵۳ و ۱۵۵)

۹۰- گزینه «۴»

(محمدرضا ابوالحسنی)

سرزمین‌های شرق دور، مانند هند و چین، از گذشته‌های بسیار دور برای اروپاییان جاذبه فراوانی داشت. آنان همواره در اندیشه رسیدن به آن سرزمین‌ها بودند؛ اما حکومت‌های قدرتمند ایرانی و خلافت‌ها و سلسله‌های بزرگ مسلمان که از دوره باستان تا قرون جدید بر فلات ایران و مناطق ساحلی شرق و جنوب دریای مدیترانه تسلط داشتند، مانع جدی برای رسیدن اروپاییان به هندوستان و چین بودند (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

* دکارت بنیان‌گذار سبک تحقیق در ریاضی می‌باشد.

* نظریه زمین مرکزی توسط بطلمیوس مطرح شد.

نکته مهم درسی:

بخش دوم سؤال، عبارت نادرست را خواسته، بنابراین گزینه‌های «۱» و «۳» که بخش دومشان درست است، نمی‌توانند جواب سؤال باشند.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر بریز، صفحه‌های ۱۸۰ و ۱۸۱)

جغرافیای ایران

۹۱- گزینه «۳»

(مبینه مبینی)

برای تشخیص دید ترکیبی در سؤال‌هایی نظیر این سؤال، به دنبال نقش و عملکرد مثبت انسان در گزینه‌ها باشید؛ که تعادل محیط را درازمدت حفظ می‌کند. (با این توضیحات قسمت اول عبارت‌های «ج» و «د» به راحتی حذف می‌شوند).

تشریح عبارت‌های نادرست:

ج) قسمت اول، عملکرد منفی انسان است؛ پس دید ترکیبی نیست. طرح سؤال و بیان مسئله گام اول، گردآوری اطلاعات گام سوم و فرضیه‌سازی گام دوم است.

د) قسمت اول، عملکرد منفی انسان است؛ پس دید ترکیبی نیست. پژوهشگر در گام چهارم به پردازش اطلاعات می‌پردازد و نه گام آخر (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد)

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۶، ۷ و ۱۰ تا ۱۲)

۹۲- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

کوه‌های سهند و سبلان در منطقه کوهستانی آذربایجان قرار دارند و بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند. کوه‌های علم کوه، تخت سلیمان و دماوند در منطقه کوهستانی البرز قرار دارند که کوه دماوند بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در دوره کواترنر شکل گرفته است.

(جغرافیای ایران، تاهموری‌های ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۹۳- گزینه «۱»

(علیرضا پدرا)

با توجه به نمودار داده شده، ناحیه (۱) لایه تروپوسفر جو زمین را نشان می‌دهد؛ در این لایه، با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، دمای هوا ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. بنابراین وقتی کوهنورد از ارتفاع ۲۴۰۰ متری تا ارتفاع ۵۴۰۰ متری صعود می‌کند، ۳۰۰۰ متر اختلاف ارتفاع، باعث کاهش ۱۸ درجه سانتی‌گراد خواهد شد.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۸، ۴۴ و ۴۵)

۹۴- گزینه «۴»

(محمدرضا یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) برای اندازه‌گیری رشد طبیعی جمعیت، باید میزان موالید و مرگ و میر را از یکدیگر کم و بر تعداد کل جمعیت تقسیم کنیم و سپس آن را به درصد بیان کنیم. پس داریم:

$$\text{رشد طبیعی جمعیت کشور A} = \frac{1/362/000 - 370/000}{70/000/000} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{992/000}{70/000/000} \times 100 = 1/41$$

$$\text{رشد طبیعی جمعیت کشور B} = \frac{2/500/000 - 1/600/000}{90/000/000} \times 100$$

$$\Rightarrow \frac{900/000}{90/000/000} \times 100 = 1$$

ب) قانون ۷۰، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد:

$$\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور A} = \frac{70}{1/41} = 49/6$$

$$\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور B} = \frac{70}{1} = 70$$

پس می‌توانیم استدلال کنیم که تقریباً کشور A، ۲۰ سال زودتر شاهد دو برابر شدن جمعیت خود است.

پ) پایین بودن رشد جمعیت، در آینده می‌تواند مشکلاتی برای کشور ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور اشاره کرد.

(مغرافیای ایران، ویژگی‌های جمعیت ایران، صفحه‌های ۶۵، ۶۶ و ۶۹)

۹۵- گزینه «۱»

(معمد ابوالحسنی)

تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر: استان، شهرستان، بخش، دهستان، شهر، روستا

تقسیمات کشوری ایران در دوره ساسانیان: سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان)، رستاک (دهستان)

بنابراین به ترتیب:

استان: خوره / شهرستان: تسوگ یا تسوج / دهستان: رستاک

(مغرافیای ایران، تقسیمات کشوری ایران، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۵)

جغرافیا (۲)

۹۶- گزینه «۱»

(صبیه ممبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی، و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست.

د) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

(مغرافیای ایران، ناحیه چیست؟، صفحه‌های ۳، ۱۵ و ۱۶)

۹۷- گزینه «۴»

(علیرضا پیرا)

بررسی موارد نادرست:

ب) D نشانگر کمربند پرفشار در قطب‌ها است که به دلیل سردی فوق‌العاده هوا در آن‌جا ایجاد شده است.

د) هوای گرم در ناحیه A به طرف بالا صعود می‌کند، در ارتفاعات سرد می‌شود و به شکل باران فرو می‌ریزد، این پدیده را می‌توان عامل باران‌های تند و رعد و برق در مناطق استوایی دانست.

(مغرافیای ایران، نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۹۸- گزینه «۴»

(معمد ابوالحسنی)

بررسی موارد نادرست:

الف: در کشاورزی تجاری معمولاً از فناوری پیشرفته و ابزار آلاتی مانند تراکتور، کمباین، بذر اصلاح‌شده و کود شیمیایی استفاده می‌شود.

ب: مزارع محصولات خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارد.

ه: اتحادیه منطقه‌ای نفتا در آمریکای شمالی و اکو در آسیا قرار دارند.

(مغرافیای ایران، نواحی اقتصادی، صفحه‌های ۸۴، ۹۱، ۹۵، ۱۰۸ و ۱۱۰)

۹۹- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

الف: به مرز طبیعی و ب: به مرز مصنوعی اشاره دارد.

مرز بین فرانسه و اسپانیا طبیعی (کوه پیرنه)، مرز بین کانادا و آمریکا مصنوعی (روی مدار ۴۹ درجه شمالی)، مرز بین ایران و عراق طبیعی (اروند رود) و مرز بین بلژیک و هلند مصنوعی است.

(مغرافیای ایران، کشور، یک ناحیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۲)

۱۰۰- گزینه «۴»

(لکونور قارچ از کشور ۱۴۰۳)

به‌طور کلی، بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع و جور (فشرده) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در کشورهای طویل و چند تکه، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

منابع انرژی و معدنی در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند، در قدرت آن کشور مؤثرند؛ اما اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آن‌ها باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شوند. همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی نیز در افزایش قدرت ملی مؤثر است و هرچه این همگونی بیشتر باشد، قدرت ملی بیشتر است.

بر این اساس وابستگی اقتصاد به صادرات مواد معدنی در «الف» و چندپارگی کشور به همراه ناهمگونی دینی و زبانی در «ج» باعث منفی بودن این دو عبارت می‌شوند.

از طرف دیگر جمع‌وجور و مربع‌شکل بودن و همگونی قومی جمعیت در «ب» و استفاده از منابع معدنی جهت توسعه صنایع دفاعی در «د» مواردی مثبت قلمداد می‌شوند.

(مغرافیای ایران، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

منطق

۱۰۱- گزینه ۲

(مسین آفونری راهنمایی)

تصورات درون یک تصدیق حتماً باید معلوم باشند تا خود آن نیز معلوم باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تصدیق‌های بدیهی بدون استدلال هم معلوم هستند. مانند این که می‌گویند اجتماع نقیضین محال است.

گزینه ۳: این طور نیست که تصدیقات معلوم فقط بتوانند مقدمه یک استدلال باشند، بلکه ممکن است که نتیجه آن نیز واقع شوند.

گزینه ۴: یک تصدیق معلوم می‌تواند راجع به چیزهای غیرواقعی باشد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۰۲- گزینه ۱

(مهمد کرمی‌نیا - رفسنجان)

مشخص نیست که مرجع ضمیر «آن» که در عبارت «آن را خوانده‌ای» آمده، چیست (رمان یا نقد آن) و بنابراین می‌تواند موجب مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۳- گزینه ۳

(عرفان هدرشیا)

اگر در عبارات مرکب واژه اول کلی باشد بقیه اجزا نیز کلی می‌شوند مگر آنکه تشکیل یک اسم واحد خاص بدهند، و اسم خاص جزئی است. با همین ضابطه، گزینه ۳ جواب صحیح تست خواهد بود.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۰۴- گزینه ۳

(مهمد رضایی‌بقا)

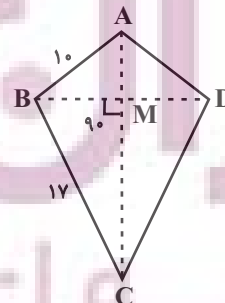
میان مصادیق دو مفهوم کلی، یکی از نسبت‌های چهارگانه برقرار است و بین مفاهیم کلی «خودرو» و «خودروی این مدیر کارخانه»، نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است. دقت کنید که صفت اشاره «این»، در صورتی که در ابتدای مفهوم بیاید، آن مفهوم مفهومی جزئی است؛ اما اگر مانند «خودروی این مدیر کارخانه»، صفت اشاره وسط مفهوم بیاید، مفهوم کلی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۳)

۱۰۵- گزینه ۱

(عمید سوریان)

هر لوزی دارای اقطار عمود بر هم است، ولی هر چهارضلعی که دارای اقطار عمود باشد، لزوماً لوزی نیست بلکه شکل‌های مختلف‌الاضلاع یا دوزنقه‌ای یا بادبادکی (مانند شکل مقابل) با اقطار عمود نیز داریم. پس این تعریف فقط مانع نیست ولی جامع، واضح و غیردوری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: نه جامع است و نه مانع؛ زیرا شامل فعل اسنادی که بر داشتن حالتی دلالت دارد نمی‌شود و شامل مصدرهای غیراسنادی نیز می‌شود.

گزینه ۳: همه شرایط تعریف صحیح را دارد.

گزینه ۴: واضح نیست زیرا اولاً «پورنج یا کام‌کوات» به اندازه‌داری یا حتی بیش از آن ناواضح و نیازمند تعریف هستند. ثانیاً همه مرکبات از جهاتی شبیه به هم هستند. بنابراین این تعریف شامل نارنگی و پرتقال و ... نیز می‌شود (مانع نیست).

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۰۶- گزینه ۱

(پرگل رمیمی)

در گزینه ۱، هم از تعریف مفهومی استفاده شده است و هم از تعریف مصداقی.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۰۷- گزینه ۱

(پرگل رمیمی)

در فرض گزینه ۱، ساعت گوینده جمله مفقود شده است. او با رد کردن یک احتمال، که به سرقت رفتن آن است، نتیجه گرفته است که لابد ساعتش گم شده و این مصداقی از استنتاج بهترین تبیین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: این گزینه بیان گر یک استدلال تعمیمی است.

گزینه ۳: این گزینه بیان گر یک استدلال تمثیلی است.

گزینه ۴: این گزینه بیان گر یک استدلال تعمیمی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۵۰)

۱۰۸- گزینه ۳

(موسی سپاهی - سراوان)

استدلال در یک تقسیم‌بندی کلی به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱- استدلال استقرایی، که مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند و نتیجه احتمالی است. ۲- استدلال قیاسی، که مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند و نتیجه قطعی است. یعنی در صورتی که مقدمات استدلال قیاسی را قبول کرده باشیم، نمی‌توانیم نتیجه را رد کنیم زیرا دچار تناقض می‌شویم.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۱)

۱۰۹- گزینه ۱

(موسی سپاهی - سراوان)

در قضایای موجبه کلیه، محمول به همه مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود. مانند: جسم دارای بُعد است که در این قضیه سور محذوف است، اما به لحاظ معنا می‌توان فهمید که این قضیه دارای سور کلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: در قضیه «هیچ انسانی گیاه نیست»، محمول از همه مصادیق موضوع سلب می‌شود، نه این که به آن نسبت داده شود.

گزینه «۳»: در قضیه «بعضی اسب‌ها بارکش نیستند»، محمول از برخی مصادیق موضوع سلب می‌شود. پس نمی‌تواند به همه مصادیق موضوع نسبت داده شود.

گزینه «۴»: قضیه «مسیحی کاتولیک است»، دارای سور محذوف «بعضی» است و در این قضیه محمول به بعضی مصادیق موضوع نسبت داده می‌شود. (منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

۱۱۰- گزینه «۴»

(فیروز نژادنف - تبریز)

در گزینه «۴»، سور «بعضی» از قضیه حذف شده، ولی اگر به معنای آن دقت شود، دارای این سور خواهد بود و در نتیجه محصوره محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به خاطر امری بودن (امر غایب) قضیه محسوب نمی‌شود.

گزینه «۲»: محمول به مجموعه کتاب‌ها تعلق گرفته، پس شخصیه است.

گزینه «۳»: محمول به مجموع اعضای خانواده نسبت داده شده، بنابراین شخصیه است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۸)

فلسفه یازدهم

۱۱۱- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

موضوع فلسفه، موجود از آن حیث که موجود است، می‌باشد. یعنی وجود هر موجودی، آن از جهت که موجود است، موضوع فلسفه قرار می‌گیرد؛ اما نه از هر جهتی. مثلاً آب از آن جهت که مرکب از اکسیژن و هیدروژن است، یک‌سری ویژگی‌های شیمیایی خاص دارد که موضوع علم شیمی است، نه فلسفه. اما همین «آب» از این جهت که وجودش بالذات نیست، برخی احکام بر او بار می‌شود مثل متغیر بودن و معلول بودن ... که این‌ها احکام فلسفی هستند و موضوع فلسفه است. معنای این که می‌گوییم موضوع فلسفه «موجود بما هو موجود» است نیز همین است.

با این توضیح معلوم می‌شود که روش فلسفه باید لزوماً روش عقلی باشد، نه حسی و تجربی. چون که حس و تجربه توانایی دریافت موجودات جزئی را ندارند، نه این که بخواهند به حیث وجودی آن‌ها بپردازند. مثلاً حس می‌تواند دریابد که آب مایع است، یا سیال است، ولی نمی‌تواند حکم به مخلوق بودن و معلول بودن آن بدهد. این یک حکم عقلی است که ضرورتاً ناشی از به کار بردن دستگاه عقل است.

از طرف دیگر، تا زمانی که به موضوع فلسفه به صورت مبسوط و مفصل پرداخته نشود، موضوعات سایر علوم بی‌بنیاد و اثبات نشده می‌مانند. مثلاً موضوع یک شاخه از فیزیک، «حرکات اجسام مادی» است. خوب اگر ابتدائاً در فلسفه و با توجه مبادی فلسفی، خود اصل امکان حرکت اثبات نشود،

موضوع این شاخه از علم فیزیک، اثبات نشده می‌ماند. بنابراین علوم مختلف در یک سلسله‌مراتب رتبی، به علم‌های مافوق خود وابسته‌اند و انتهای این زنجیره به فلسفه می‌رود که موضوعش عام‌ترین موضوعات است و به همین جهت، و همچنین به جهت بدیهی بودن موضوع آن، نیازمند اثبات در علم دیگر نیست. یعنی سایر علوم در اثبات موضوعاتشان به فلسفه به خاطر عمومیت موضوع آن و بدیهی بودنش نیازمندند و خود فلسفه، نیازمند علم دیگری نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۱۲- گزینه «۴»

(عرفان دهرشیا)

از نظر معتقدین به اصالت فرد، جامعه در واقع همان مجموع افراد است و به همین خاطر است که افراد در برابر آن از یک استقلال برخوردارند و به اصطلاح، منحل در آن نمی‌شوند. بنابراین گزینه «۴» که برای جامعه یک «روح جمعی» در نظر گرفته است، نمی‌تواند مورد پذیرش هر دو گروه باشد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۱۳- گزینه «۲»

(مهمبر کرمی‌نیا - رفسنجان)

وجودشناسی به معنای گسترده خود، یعنی علمی که بخواهد به هر چیزی از آن حیث که موجود است بپردازد، مترادف با «فلسفه» و در نتیجه عام‌تر از معرفت‌شناسی و وجودشناسی به معنای خاص است. با این تفسیر، همان‌طور که در کتاب درسی هم به آن تصریح شده، معرفت نیز چون به هر حال وجود دارد، می‌تواند ذیل وجودشناسی به معنای عام بررسی شود، همان‌طور که انسان‌شناسی و طبیعت‌شناسی فلسفی و ... نیز به همین صورت می‌باشند. اما با این وجود، نمی‌شود وجودشناسی را مساوی با معرفت‌شناسی یا سایر شاخه‌های فلسفه در نظر گرفت و گفت که این‌ها یکی هستند چون در همه آن‌ها از وجود بحث می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۱۴- گزینه «۳»

(همید سوریان)

اگر کسی قدرت تفکر خود را افزایش دهد و از قواعد تفکر در امور فلسفی استفاده کند، به برخی فواید از جمله دوری از مغالطه‌ها، استقلال در اندیشه و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی خواهد رسید. اینکه متمایل شدن دانشمندان علوم تجربی به یک نظریه فلسفی خاص را دلیل بر درستی آن ندانیم و در جست‌وجوی استدلال آن دانشمندان باشیم، نشان‌دهنده استقلال در اندیشه و مرعوب نشدن در مقابل دانشمندان است که به ویژه در جایی که دانشمندان در حوزه غیرتخصصی خود نظر می‌دهند، بسیار مهم‌تر است (رد گزینه «۱»). اینکه پیش‌فرض یک علم تجربی را که بدون اثبات پذیرفته شده است، دستاورد آن علم به حساب نیاوریم، دوری از یک مغالطه مشهور به حساب می‌آید. زیرا پیش‌فرض‌های علوم از جمله این فرض که امور ماوراءالطبیعی در عالم طبیعت تأثیر نمی‌گذارند، به این جهت فرض

شده‌اند که یک دانشمند علوم تجربی ابزاری برای تشخیص تأثیرات این امور ندارد و مجبور است به این محدودیت روشی تن دهد. بنابراین یک دانشمند علوم تجربی چاره‌ای جز این ندارد که در مسائل خود تأثیر امور غیرتجربی را نادیده بگیرد و فرض کند که تأثیر معناداری از جانب این امور وجود نخواهد داشت. توجه به این مطلب نوعی دوری از مغالطه در این حوزه فلسفی محسوب می‌شود (رد گزینه «۲»). نهایتاً اینکه پیمان در دانشکده زیست‌شناسی به دنبال تشکیل حلقه دانشجوی فلسفه زیست‌شناسی است نشان می‌دهد او قصد دارد سنت‌ها و عادات‌های فکری زیست‌شناسان را مورد ارزیابی قرار دهد و اگر موردی نادرست بود، آن را نپذیرد و می‌خواهد در دانشکده جریانی ایجاد کند تا همه دانشجویان این‌گونه عمل کنند (رد گزینه «۴»). اما اینکه پیمان اختلاف بین زیست‌شناسان در حوزه خداباوری را دلیل بر عدم وجود دلیل علمی محکم بر خدا ناباوری می‌داند، حاصل تفکر فلسفی عمیق و افزایش قدرت تفکر و استفاده از قواعد تفکر در امور فلسفی نیست زیرا استدلال او بر یک امر تجربی و احتمالی استوار است که به جهت سادگی‌اش خیلی سریع مورد قبول بسیاری از افراد قرار می‌گیرد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۱۵- گزینه «۳»

(مسئله آفونری راهنمایی)

در فلسفه برعکس برخی دانش‌ها، اجماع نظر فیلسوفان ارزشی ندارد، پس بی‌اعتبارکننده علم و دانش نیست.

پاسخ‌های اندیشمندان یونان باستان به این پرسش که عنصر نخستینی که همه چیز از آن به وجود می‌آید، چیست، واقعاً متضاد بوده است. همین متضادبودن، باعث رشد دانش می‌شود، نه که موجب رکود آن شود، ولی به لحاظ تاریخی، تضاد نظرات جهان‌شناسان باعث تشویش اذهان، و تشویش اذهان هم باعث ظهور سوفسطائیان شد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

۱۱۶- گزینه «۲»

(مسئله رضایی بقا)

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند. در آنجا بود که دانش فلسفه (نه تفکر فلسفی) شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد. (نادرستی گزینه «۱») گزینه‌های «۳» و «۴» نیز بی‌ربط با سؤال، اما به طور کلی درست هستند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۱۷- گزینه «۱»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

این جملات، جملات سقراط در دادگاه است که در کتاب درسی، از رساله دفاعیه یا آپولوژی افلاطون نقل شده است: «این افترا، که من منکر خدا باشم، وارد نیست. از تو می‌پرسم: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟» سقراط با این استدلال ثابت می‌کند که چون به برخی صفات ویژه خداوند باور دارد، در نتیجه باید به خود خدا نیز باور داشته باشد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۴۱)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مسئله گرمی‌نیا - رفسنجان)

تصحیح اشتباهات گذشتگان سه نکته را برای ما هویدا می‌سازد: ۱- انسان دارای امکان شناخت است. ۲- در مسیر شناخت انسان خطا رخ می‌دهد. ۳- علم انسان به تدریج شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ اما ربطی به ابزار شناخت، و به عبارتی، انحصار شناخت به حس یا غیر آن ندارد.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۱۱۹- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

تشریح موارد نادرست:

بررسی «الف»: پرسش از معنای «معرفت» به خاطر بدهت آن، معنا ندارد و صرفاً ممکن است از جهت لفظی باشد و در نتیجه با یک تعریف لفظی رفع می‌شود. اما این را نمی‌شود به تمام پرسش‌های مربوط به معرفت تعمیم داد. بسیاری از پرسش‌هایی که در باب معرفت ممکن است، مثلاً محدوده آن و کارآمدی ابزارهای مختلف آن، برای چندین سده، ذهن فیلسوفان را به خود مشغول کرده است و نمی‌شود گفت که صرفاً در حد ابهام در لغت است.

بررسی «ب»: «شناختنی‌بودن» به معنای امکان شناخت است، بنابراین پرسش این مورد مربوط به امکان شناخت است، نه چستی معرفت.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۸)

۱۲۰- گزینه «۳»

(مسئله رضایی بقا)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به اموری اشاره کرده‌اند که میان شهود عارفانه و معرفت وحیانی مشترک هستند. اما اختصاص داشتن دریافت به پیامبران الهی، فقط در مورد معرفت وحیانی است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷)

اقتصاد

۱۲۱- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)

میلیون تومان $18 \times 25 = 450$ = درآمد سالانه بنگاهمیلیون تومان $2 \times 6 \times 12 = 144$ = حقوق سالانه کارمندانمیلیون تومان $3 / 5 \times 12 = 42$ = اجاره سالانه بنگاهمیلیون تومان $\frac{25}{100} \times 42 = 14 / 7$ = هزینه استهلاک سالانهمیلیون تومان $\frac{2}{3} \times 144 = 96$ = هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه $144 + 42 + 14 / 7 + 96$ = مجموع هزینه‌های تولید سالیانهمیلیون تومان $296 / 7$ =

هزینه سالیانه - درآمد سالیانه = سود (زیان) بنگاه اقتصادی

میلیون تومان $450 - 296 / 7 = 153 / 3$ =

درآمد بنگاه بیشتر از هزینه‌های آن است، در نتیجه بنگاه اقتصادی در طول یک سال سود کرده است.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۲۲- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

مزایای ایجاد شرکت:

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام)
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبای)
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)

بررسی موارد صورت سؤال:

- «تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام»: از معایب ایجاد شرکت (سهامی)

- «تأمین نیازمندی‌های اعضا»: از ویژگی‌های شرکت‌های تعاونی

- «مسئولیت محدود برای سهام‌داران»: از مزایای ایجاد شرکت سهامی

- «تخصص‌گرایی بیشتر»: از مزایای ایجاد شرکت سهامی

- «منافع مالیاتی»: از مزایای کسب‌وکار شخصی

- «سهولت در تصمیم‌گیری»: از مزایای کسب‌وکار شخصی

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۲۳- گزینه «۳»

(مهری کاردران)

الف) در سطح قیمت ۴۰۰ تومان و مقدار ۴ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

تومان $4 \times 400 = 1,600$ = بیشترین دریافتی تولیدکننده

(ب)

کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومان

مقدار عرضه در قیمت ۲۰۰ - مقدار تقاضا در قیمت ۲۰۰ =

کیلو $8 - 0 = 8$ = کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومانکیلو 4 = مقدار عرضه تعادلی

مقدار عرضه تعادلی - کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰ تومان

کیلو $8 - 4 = 4$ =

ج) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) روبه‌رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۵۰۰ تومان، ۴ کیلو کمبود تقاضا (مازاد عرضه) وجود دارد.

کیلو $6 - 2 = 4$ = کمبود تقاضا (مازاد عرضه) در سطح قیمت ۵۰۰ تومان

(اقتصاد، بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

۱۲۴- گزینه «۴»

(آفرین ساپری)

الف) در نقطه (الف) ۸ عدد شکلات و ۱ عدد بستنی خریداری شده است و در نقطه (ب) فرد می‌تواند ۴ عدد شکلات و ۳ عدد بستنی بخرد. بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه (الف) به نقطه (ب)، ۴ عدد شکلات است که از خرید آن صرف‌نظر شده است. $(8 - 4 = 4)$ برای اینکه بدانیم مقدار هزینه فرصت چقدر است ابتدا باید مبلغ کل بودجه فرد و سپس قیمت هر عدد شکلات را محاسبه کنیم.

تعداد کل بستنی خریداری شده $\times$ قیمت هر عدد بستنی = کل بودجه فرد

تومان $15,000 = 3,000 \times 5 =$ کل بودجه فرد

$$\frac{15,000}{10} = \frac{\text{کل بودجه فرد}}{\text{تعداد کل شکلات خریداری شده}} = \text{قیمت هر عدد شکلات}$$

تومان $= 1,500$

هزینه فرصت برابر با ۴ عدد شکلات است که از خرید آن صرف نظر شده است، بنابراین:

هزار تومان $6 =$ تومان $6,000 = 4 \times 1,500 =$ هزینه فرصت

(ب) باید محاسبه کنیم با خرید ۹ عدد شکلات چه مقدار از بودجه فرد خرج می شود. بنابراین:

تومان $13,500 = 9 \times 1,500 =$ بودجه خرج شده

تومان $1,500 = 15,000 - 13,500 =$ بودجه باقی مانده

با توجه به اینکه فرد کل بودجه خود را خرج نکرده است در زیر نمودار قید بودجه قرار می گیرد. چون تنها ۱,۵۰۰ تومان از بودجه فرد باقی می ماند، او نمی تواند هیچ مقداری بستنی خریداری کند (قیمت هر عدد بستنی ۳ هزار تومان است). اما می تواند مبلغ ۱,۵۰۰ تومان را پس انداز کند.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه های ۲۷ و ۲۸)

۱۲۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه ای)

الف) بررسی قسمت «الف» در گزینه ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، با فرض ثابت ماندن منابع کشور، تولید در نقطه B غیر قابل دستیابی است.

گزینه «۲»: صحیح است.

گزینه «۳»: صحیح است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ در نقطه C میزان تولید کفش، برابر با ۱۰۰۰ جفت است و در نقطه E میزان تولید کفش، برابر با ۵۰۰ جفت است، در نتیجه میزان تولید کفش در نقطه C، ۵۰۰ جفت بیشتر از میزان تولید این کالا در نقطه E است.

(ب) در نقطه E میزان تولید کفش، برابر با ۵۰۰ جفت، و میزان تولید کیف برابر با ۱۰۰۰ عدد است. در نقطه D میزان تولید کفش، برابر با ۲۵۰۰ جفت، و میزان تولید کیف برابر با ۶۰۰ عدد است. با حرکت از نقطه E به نقطه D، میزان تولید کفش ۲۰۰۰ جفت افزایش می یابد و میزان تولید کیف ۴۰۰ عدد کاهش می یابد. با توجه به اینکه قیمت هر عدد کیف ۱/۵

میلیون تومان است، می توان گفت: هزینه فرصت تولید ۲۰۰۰ جفت بیشتر کفش، برابر با ۴۰۰ عدد یا ۶۰۰ میلیون تومان ($600 = 1/5 \times 4000$) کیف است که از تولید آن صرف نظر کرده ایم.

(ج) نقطه F، زیر منحنی مرز امکانات تولید است و تولید در این نقطه «ناکارا» است. حال اگر شرکت تعدادی کارگر را تنها برای تولید کفش بیشتر استخدام کند، در این صورت از نقطه F، به نقطه D جابه جا می شویم.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه های ۳۶ تا ۴۲)

۱۲۶- گزینه «۴»

(مدری ضیائی)

بازی اقتصاد نیازمند یک داور (تنظیم گر) است که به آن دولت می گویند. کسب و کارها با گرفتن مجوزهای لازم به دولت اجازه می دهند که بر عملکردشان نظارت کند. مجموعه گسترده ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آنها آسیب می زند، جلوگیری می کند. حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً دارایی هایی را که متعلق به آنها نیست تصرف نکنند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۱۲۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه ای)

الف) قیمت گوجه فرنگی فروخته شده به کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده:

$$\text{تومان } 550 = 500 + \left(500 \times \frac{10}{100}\right)$$

(ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع شده توسط کارخانه

$$\text{تومان } 75 = 550 \times \frac{10}{100}$$

(ج) جمع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده:

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر =

$$\text{تومان } 125 = 1250 \times \frac{10}{100}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۳)

۱۲۸- گزینه «۱»

(آفرین ساهری)

الف) جمعیت فعال افراد بالای ۱۵ سال هستند که یا مشغول به کارند یا به دنبال کار می گردند.

نکته: افراد پایین تر از ۱۵ سال جزء جمعیت فعال نیستند، در نتیجه:

$$\text{نفر} = ۵۴,۰۰۰ - ۲,۰۰۰ = ۵۲,۰۰۰ = \text{جمعیت افراد شاغل}$$

$$\text{نفر} = ۲۸,۰۰۰ = \text{افراد بیکار}$$

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{نفر} = ۵۲,۰۰۰ + ۲۸,۰۰۰ = ۸۰,۰۰۰ = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{درصد} = ۳۵ = \frac{۲۸,۰۰۰}{۸۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) باید افراد جدید را با جمعیت بیکار قبلی جمع کنیم و نرخ بیکاری را مجدداً محاسبه کنیم. (دقت کنید که بخشی از افراد شاغل بیکار شده اند و جمعیت فعال تغییری نکرده است).

$$\text{نفر} = ۲۸,۰۰۰ + ۲,۵۰۰ + ۱,۵۰۰ = ۳۲,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار جدید}$$

$$\text{درصد} = ۴۰ = \frac{۳۲,۰۰۰}{۸۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری جدید}$$

ج) در بیکاری دوره ای، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند. بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد و شغل ها به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت ها است. در اینجا باید تعداد افرادی که به دلیل کاهش تولید بیکار شده اند را در فرمول نرخ بیکاری قرار دهیم تا درصد آن به دست آید:

$$\text{نرخ بیکاری دوره ای} = \frac{\text{جمعیت بیکار (در اثر بیکاری دوره ای)}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$\text{درصد} = ۳/۱۲۵ = \frac{۲,۵۰۰}{۸۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری دوره ای}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۵ تا ۸۷)

۱۲۹- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) کشور B در مقایسه با سایر کشورها پوشاک (۱۲۰ واحد) بیشتری تولید می کند در نتیجه در تولید این کالا مزیت مطلق دارد.

ب) کشور C در تولید دارو و پوشاک نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید دارو (۶۵ واحد) نسبت به پوشاک (۴۵)

واحد) مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در صنعت دارو متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور B وارد کند.

ج) کشور A در مقایسه با سایر کشورها داروی (۱۶۰ واحد) بیشتری تولید می کند در نتیجه در تولید این کالا مزیت مطلق دارد.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه های ۷۲ و ۷۳)

۱۳۰- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) مهم ترین موارد نقض پیمان های تجاری ثبت شده در کارنامه دولت های ایالات متحده آمریکا: توافق آب و هوایی پاریس، توافق نامه آسیا - پاسیفیک، توافق برجام، پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان

ب) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین المللی پول بود.

پ) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد.

ت) آمریکا و کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

(اقتصاد، تجارت بین الملل، صفحه ۷۵)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲۸ دی

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
سیدمحمدرضا مهدوی	ویراستار مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱»

(ممیر اصفهانی)

متن صورت سؤال اعتقاد دارد بخش عمده‌ای از خلاقیت انسان در دوران ابتدایی زندگی او شکل می‌گیرد و این یعنی خلاقیت از نظر نویسنده امری اکتسابی است، به ویژه این که از این موضوع نتیجه می‌گیرد توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در اداره‌ی کلاس درس اهمیت ویژه‌ای دارد. دقت کنید عبارت گزینه ۳» هم عبارت درستی است. ولی «فرض بدیهی» متن نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۳»

(ممیر اصفهانی)

نویسنده بند دوم متن را در ادامه‌ی تبیین نقش الگوی معلم بیان کرده است، که آموزش غیرمستقیم است در برابر آموزش مستقیم.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳»

(ممیر اصفهانی)

عبارت گزینه پاسخ اعتقاد دارد رفتار خشونت‌آمیز دسته اول کودکان، از میل به تقلید از بزرگسالان ناشی می‌شود که عاملی تأثیرگذار در آزمایش است و لزوماً مفهوم تأثیرپذیری ندارد.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۲»

(ممیر اصفهانی)

واژه‌ی «پیش: قبل» در خط دوم متن به اشتباه «بیش: بیشتر» نوشته شده است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱»

(ممیر اصفهانی)

نگاه صوفیان به خداوند تا پیش از رابعه خشک و از ترس و اندوه بوده است و رابعه از این «بکائیان: گریه‌کنندگان» دور است.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳»

(ممیر اصفهانی)

وجه تمایز نگاه رابعه به زهد و رابطه‌ی انسان با خداوند، نگاه عاشقانه‌ی اوست و این که باید از حبّ بهشت و ترس از دوزخ دوری کرد. حافظ در بیت پاسخ، نه دنیی و نه عقبی را پاسخگوی نیازهای خود نمی‌داند و در برداشت عرفانی، می‌توانیم این را طلب یار از یار بدانیم، نه طلب چیزی دیگر از یار.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲»

(کتاب استعداد تحلیلی هوش کلامی، بر اساس کنکور دکتری سال ۱۳۹۳)

نبود نام پدر امیر و مریم در مستندات سال ۱۳۲۰ بیمارستان، به این معنا نیست که او در سال ۱۳۱۸ متولد شده است. به شرطی می‌توان از نبودن نام پدر امیر و مریم در مستندات سال ۱۳۲۰ بیمارستان به متولد سال ۱۳۱۸ بودن او رسید که او حتماً در یکی از این دو سال متولد شده باشد.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۲»

(غریزاد شیرممدلی)

کافی بود فقط به یکان‌ها توجه کنید، ولی مجموع اعداد، ۱۹۲۴ است:

$$\begin{aligned} &[م = ۴۰] + [ر = ۲۰۰] + [غ = ۱۰۰۰] + [س = ۶۰] + [ح = ۸] + [ر] = \\ &[۲۰۰] + [ن = ۵۰] + [ل = ۱] + [ل = ۳۰] + [ه = ۵] + [س = ۶۰] + [ر] = \\ &[۲۰۰] + [ک = ۲۰] + [ن = ۵۰] \end{aligned}$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۴»

(غریزاد شیرممدلی)

$$\begin{aligned} &[ح = ۸] + [م = ۴۰] + [ل = ۳۰] \quad \text{حمل: ۷۸} \\ &[۱ = ۱] + [س = ۶۰] + [د = ۴] \quad \text{اسد: ۶۵} \\ &[ج = ۳] + [د = ۴] + [ی = ۱۰] \quad \text{جدی: ۱۷} \end{aligned}$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۴»

(ممیر کنهی)

واژه‌ی «پوک» مدتظر است:

$$[پ = ۲] + [و = ۶] + [ک = ۲۰]$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۱»

(غریزاد شیرممدلی)

واژه‌ی «تولد» ساخته می‌شود که معنای «به دنیا آمدن» دارد.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۲»

(غریزاد شیرممدلی)

واژه‌ی «عنایی» مدتظر است.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه، پاسخ)

کار باقی مانده، به اندازه سه ساعت کار با ظرفیت پنجاه درصد هشت گرمکن است و توان ما پنج گرمکن با ظرفیت پنجاه درصد و دو گرمکن با ظرفیت هفتادوپنج درصد است. اگر توان هر گرمکن $\square$ باشد، داریم:

$$3 \times \frac{1}{2} \square \times 8 = x \times ((5 \times \frac{1}{2} \square) + (2 \times \frac{3}{4} \square))$$

$$\Rightarrow 12 \square = x \times 4 \square \Rightarrow x = 3$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۲»

(ممیر کنی)

$$a * b = (a - b)(|a - b|)$$

پس:

$$8 * 6 = 2^2 = 4$$

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(فرزاد شیرمهرلی)

عدد روی هر شکل، تعداد چندضلعی‌های مجاور آن را نشان می‌دهد. «مجاور» به این معنا که همه یا بخشی از ضلع با همه یا بخشی از ضلعی از چندضلعی دیگر و یا رأسی از آن با رأس چندضلعی دیگری در تماس باشد.

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۴»

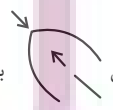
(فاطمه، پاسخ)

الگوی صورت سؤال نه مربع چهار در چهار دارد که در سه ردیف و سه ستون آمده‌اند و از بالا به پایین، هر مربع کوچک، در هر انتقال 90° ساعتگرد جابه‌جا می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۱»

(فاطمه، پاسخ)

اگر شکل به جای پر شمال غربی رسم می‌شد، الگوی جایگزینی سه خط $\leftarrow \rightarrow$ در همه پرها درست می‌بود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه، پاسخ)

اگر تعداد بخش‌های رنگی شکل زوج باشد، از «الف» و اگر فرد باشد، از «ب» استفاده شده است. همچنین هم‌سو بودن شبه دایره‌های ن‌ها با «د» و هم‌سو نبودن آن‌ها با «ج» نشان داده شده است.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۱»

(فاطمه، پاسخ)

وجه‌های روبه‌روی هم با حذف مربع‌های داده‌شده:

الف) ۳ و ۳ / ۸ و ۴ / ۶ و ۵ و ۷

ب) ۳ و ۳ / ۸ و ۴ / ۶ و ۲ و ۵

ج) ۳ و ۳ / ۸ و ۴ / ۶ و ۵ و ۱؟

د) ۳ و ۳ / ۸ و ۴ / ۶ و ۵ و ۱؟

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۳»

(ممیر اصفهانی)

از دید شخص درون تابلو، نوار از «بالا چپ» به «پایین راست» می‌رود. در «بالا چپ» پشت ستون است و در «پایین راست» جلوی ستون.

(هوش غیرکلامی)